

1905-02-16

AFSENDER

Astrid Warberg-Goldschmidt

MODTAGER

Johanne Larsen

FAKTA

Dokumenttype:

Brev

Sprog:

Da

Dateringsbegrundelse:

Datoen er skrevet øverst s. 1

Generel kommentar:

Astrid og Alfred Goldschmidt flyttede i 1905 fra København til Malmø, da Alfred af sit firma fik tilbudt et bedre job i Malmø, end det han havde i København.

På adressen i Boston, hvortil brevet er stilet, boede Astrid og Johannes storesøster, Christine, med sin amerikanske mand.

Astrid og Peter Bichel var kærester, da hun mødte Alfred Goldschmidt og afsluttede forholdet til Peter.

Malin/Molle Ingers havde ifølge svensk Wikipedia en dreng og en pige. Astrid skriver, at hun havde tvillingedøtre, hvilket også fremgår af andre breve i KTDK.

Thora/Tutte Branner fik datteren

Bodild i 1905, og Astrid og Alfred

Goldschmidts datter Ina blev født 17.

sept. 1905.

Afsendersted:

Malmø, Rosenvej 2 og St Paulli

Kyrkogatan 19

Afsenderinfo (lakstempel, adresse m.m.):

Øverst på side 1 er Rosenvej-adressen skrevet, og på kuvertens bagside optræder adressen i Malmø.

Modtagersted:

54 Coolidge Str. Brookline Mass. USA

Modtagerinfo (udskrift, tilskrift m.m.):

Adressen er skrevet på kuvertens forside

Omtalte personer:

Ingeborg Abrahams

Peter Bichel

Alfred Goldschmidt
Malin Holmström-Ingers
Christine Mackie
Ellen Sawyer
Laura Warberg

Arkivplacering:
Kerteminde Egns- og Byhistoriske
Arkiv, BB0409

Trykt udgave:
Nej

Proveniens:
Testamentarisk gave fra Laura
Warberg Petersen til Østfyns Museer

DOKUMENTINDHOLD

Peter Bichel har skrevet, at når han ikke kan få Astrid, vil han ikke giftes. Det er ærgerligt med koncerten, som Christine havde arbejdet på. Johanne/Junge må sørge for at få set andet af USA end kun Boston. Astrid er træt af at bo på Rosenvej, og hun glæder sig til at komme til Malmø. Hun har været syg, og Ingeborg samt moderen har hjulpet. I Malmø får Astrid pige i huset. Hun glæder sig til, at Johanne kan besøge hende, så de kan tage på ture og blandt andet besøge Malin/Molle, som har tvillinger. Astrid er gravid, og Johanne må foreløbig bevare dette som en hemmelighed. Johanne kan glæde sig til selv at få barn engang.

TRANSSKRIFTION

Skrevet på kuvertens forside:
(not. 1964)
(16' febr. 1905 –
meddeles om mit ventede første barn!)
læst 16 febr. 2004.

1905
Frøken Johanne Warberg
54 Coolidge Str.
Brookline (Boston)
Mass.
U.S.A.
(Skrevet på kuvertens bagside:]
Afs A Goldschmidt
St Pauli Kyrkogatan 19⁴

Malmø
Sverige
[Poststempel]
[I brevet:]
Rosenvej 2, III
Torsd. 16 Febr 1905

Kære lille Junge! Nu er det nok mig, der sløjer af med Brevene. Jeg sendte Dig forrige Uge et utålsomt Kort – skrevet oppe i Kv. Læseforening – og da jeg kom hjem, så lå der Brev fra Alfred – med Dit lange ”indiskrete” indeni. Hvad Du deri fortalte mig, kunde jeg iøvrigt ikke rime sammen med Peters egne Ord til mig, der rent ud gik ud på, at han aldrig nogen Sinde kunde tænke sig at gifte sig, når det ikke var bleven med mig; og han var stadig af den Mening, at vi kunde være bleven såre lykkelige med hinanden (hvorpå

kan intet Menneske svare) der var ingen Misforståelse mulig.
Nu har jeg måske også været indiskret. – Så fik jeg atter i Går et langt Brev – gennem Alfred; Du glæder mig uhyre med Din nye Opfattelse af Tiden – selvfølgelig den ene rigtige. Jeg har altid hadet den dovne og tilfredse [”og tilfredse” indsat over linjen] Talemåde – ”så går den Tid med det!” Den Tilfredshed er dog en stor Falliterklæring – og nærmest et Farvel til Livet. Med Din nye Metode vil Tiden jo styrte fra Dig – så bagvendt laver Vorherre det for os: vil vi holde fast i Tiden, så render den fra os – og vil vi sende Tiden ad Helvede til – så hager den sig fast i èn – og man slipper den aldrig

Det er da ellers knusende ærgerligt med den Koncert når nu Mormine har haft alt det Slid – og vel sagtens også glædet sig. Sch[ulæseligt] er da også en Lort. – Du skriver i den senere Tid slet ikke mere om Planer; se dog for Guds Skyld at komme til Californien – kommer du engang hjem og har kun set Boston af hele Amerika, så vil Du dog ofte ærgre Dig. Ang. Bestiktelser – her og der. Det forekommer mig, at man her i Landet køber sig Kors og Titler – Råddenskab er der vist desværre allevegne i Jordklodens degenererede Befolkning. –

Som Du ser ovenfor befinder jeg mig stedse på Rosenvvej – og sandelig ikke med min gode Villie. Det er nærmest en uudholdelig Tilværelse; tilmed har jeg været syg og ligget flere Dage af en slem Brystforkølelse. Det er højst ubehageligt, når man er muttersalene; Ingeborg har nok været flink til at hjælpe mig, men de har jo selv så meget om Ørene altid. I Morges var Mor herude og gav mig Morgenmad etc – en Kone kommer og gør Ild hver Dag. Mor er jo enestående til at møde altid, når der er noget i Vejen. Hos Tutte er hun jo hver Dag i Eftermiddagstimerne – hun (Tutte) venter sig hver Dag og Time. Alle lever i Spænding – jeg selv mindst, for jeg skal jo have den ene, hvis der er 3 – sådan ser Tutte jo ud – og jeg er barnløs. –

Du kan ellers tro, at jeg er utålmodig af at sidde indespærret (siden Mandag) – for der er jo stærk Sandsynlighed for, at vi kommer til at flytte på Mandag (Du ser, jeg er evig sangvinsk) og jeg har jo Masser at forberede. Du godeste Gud, hvor jeg dog glæder mig! Vi får det nok langt smukkere dér – Adressen: Sankt Paulli Kirkegade 19⁴ – Stuerne er større og hyggeligere – og der er fri Udsigt fra Vinduerne – dette er et uendeligt Plus – jeg er ved at se mig tosset på de Satans Genboere. Dernæst gider man selvfølgelig først derovre være over at lave alt helt i Orden, når man véd, at man [”man” indsat over linjen] bliver der foreløbig. Og endelig: Pigen!

Gud Junge, som jeg hver Dag fryder mig ved Tanken om hende. Hun skal læres til at besørge alt – højst vil jeg gøre Indkøb, når jeg alligevel følger Alfred ind til Byen om Morgen.

Ellers: spille – læse – skrive! Hvor knusende sjov, når Du skal besøge os herovre! Vi skal føre highlife, kan Du tro. Vi vil også tage til Lund, der er så meget at se – og til Falsterbo, hvor der vist er pragtfuldt – spørg Elle. Og da også til Åkorp – Molle har et meget smukt og gæstfrit Hjem og de yndigste Børn – Du skulde blot set to små lyshårede – rødkindede og blåøjede Tvillingepiger! de var så lækre og bløde og rene.

II) I denne Sammenhæng vil jeg gerne fortælle Dig mit Livs store Hemmelighed, hvis Du vil love mig at bevare den absolut – Du er naturligvis den eneste forude Ægteparret A & A Goldschmidt, der erfarer det kolosalt betydningsfulde og uhyre højtidelige, som jeg for Resten selv neppe tør tro af lutter Glæde – men som forskellige Omstændigheder alligevel nøder mig til at tro på.

Inden jeg røber det, som Du selvfølgelig på ingen Måde kan gætte – så vil jeg blot endnu engang bede Dig bevare en ubrydelig Tavshed overfor det, jeg i Fortrolighed meddeler Dig.

Altså: der er en ganske lille bitte Alfred – eller en ganske ubetydelig lille bitte Dis, hvad det nu kan være, der ligger og gror et Sted dybt inde i mig; den har foreløbig besluttet at se Dagens Lys den 20de September; men sådanne små Beslutninger er jo aldrig helt at stole på; hvis jeg må råde, så skal min lille Unge naturligvis pænt holde sig indenfor mine Grænser indtil den 29 Sept – så opnår Du og jeg på en Måde at holde Fødselsdag på samme Dag. –

Nå, nu har Du hørt det hele; og jeg håber da, at Du på det grundigste er imponeret. Junge – smil ikke overbærende – sig ikke, at dette er en Hverdagsbegivenhed –

Du skal nemlig vide, Junge, at når dette engang overgår en selv – så forandrer alt sig; og det, man hos andre finder såre naturligt og ikke videre mærkværdigt – det bliver – Tilfældet overført på en selv – til noget ganske overordentlig besynderligt; noget man i Grunden aldrig rigtig havde tænkt sig Muligheden af for sit eget Vedkommende.

Det bliver til et helt lille Vidunder, Junge, det, der skal ske; det er en vidunderlig Følelse, at man hver eneste Dag går omkring og nærer med sit Legeme – sin Sjæl – en lille Menneskeskabning i sit eget Indre.

Åh Junge – lad mig dog ikke blive ved med at snakke – men vent blot, til Du engang kan sige de stolte Ord, at Du bærer på et lille Barn, så skal Du se, hvor det er underligt, og hvor det kan gøre en sært lykkelig.

Altså Junge, når Du engang vender hjem, så er det sandsynligt, at der

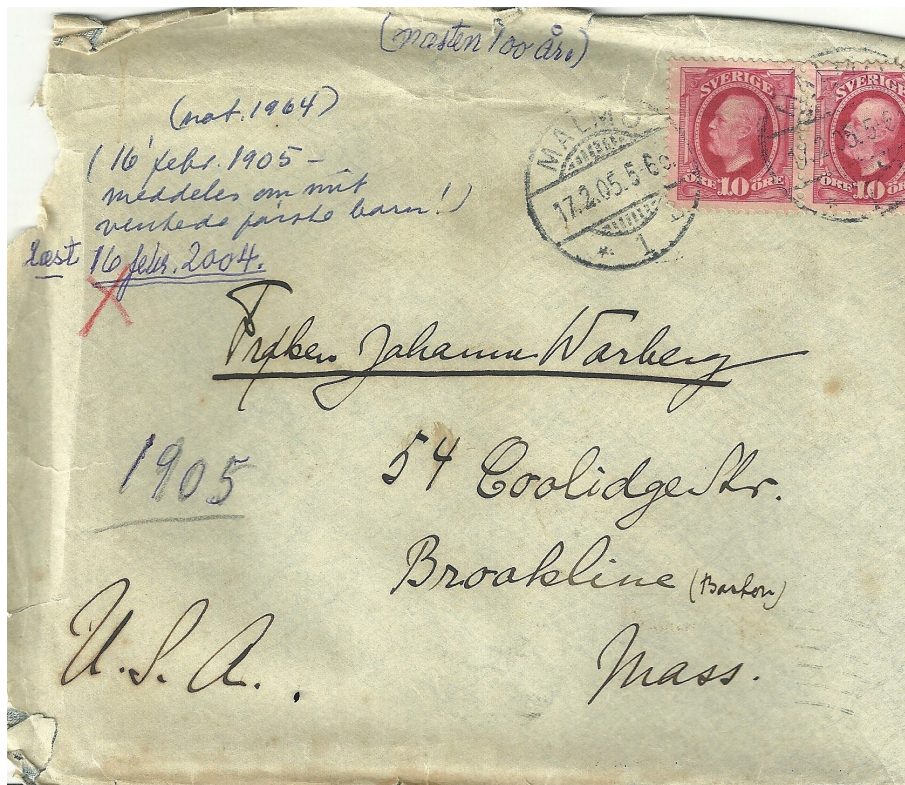
vrimler med små ubekendte Søskendebørn alle Vegne -.

Jeg får nu kun èn, for jeg er rask som en Fisk (undt. Forkølelser, som dog ikke vedkommer Ungen) har så at sige ingen Kvalme – og er dog på 3die Måned!!

Nå, det bliver nok dog ikke andet end Ungesnak – Jungesnak – lad mig så slutte med Tusinde Hilsener fra Din Dis

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

Pasenevej 9te
Torsd. 16de Decr. 1805

Min lille frøge! Det er det vel mig,
der slipper af med Brevene. Jeg ønsker
Dig farvel og et ubekendt Kort-
Brevet oppe i No. Læseforening
og da jeg kom hjem, se Læser Brev
Joa Alfred — med dit lange
"indiskulle" indeni. Hvad Du deri fortæller
mig, kunde jeg iøvrigt ikke rime sammen
stad Peters egne Ord til mig — der skal
få dig nok se, at han aldrig nogen
Sinde kunde tænke sig at gifte sig, når
det ikke var bleven med mig. og han
var stadig af den Mening, at vi kunde
være bleven såre lykkelige med hin-
anden (hvorpå han intet menneske svarer)
der var ingen Misforståelse muligt.
Nu har jeg mærket sig uendel indiskret.
— Se på dig selv, i går et langt Brev
— gennem Alfred; Du glæder mig
indefra med Din nye Opfattelse af
Tiden — selvsagt den ene ri-
gige. ^{til mig}
Jeg har altid hadet den gamle Tale måde
— "se på den Tid med det!" Den Tilfredshed
er dog en stor Fallidværelse — og uerent

KILDER TIL
DANSK
KUNSTHISTORIE

NY CARLSBERGFONDET

et Parcell til Kuet
Med den nye Melode til Tiden
thorpe fra Dig - i bygningst Land
Vindene det for os: vil vi halde fast
i Tiden i venter den fra os
og vil vi sende Tiden ad Helvede
til - se hvor den is fast, en
og man alig per den bedring
Det er da ellers kun endda angift
med den koncert - nu nu kunne
kande haft alt det Bli - og med
sagten og i glædelig. Billedet er
da nu en Løb. - Det skene i
den senere til det i alle viden
om Planer; se dog for Guds Skyld
at komme til København -
kommer da engang igen, og har
den selv Bænk af hele Bænkta,
se vil de dog ofte fange sig
ang. Beskæftiget - her og der. Det
skommer mig, at man her i landet
hvor sig Ross og T. klar
Rådhuset er den med Bænkta
allerede i god Bænkta begynder
Bænkta.
Som den ser ud fra Bænkta

180
jeg mig alene for Roseng - og
stændig; ble med min gode Bænk.
Det er kunnet sid med Bænkta
Bænkta har jeg været sig og Bænkta
dage af en Bænkta Bænkta
Det er Bænkta i Bænkta, nu man er
nu Bænkta, Bænkta har man, ved
plint til at Bænkta mig, nu, de har
jo selv nu noget om Bænkta alid.
Bænkta var man Bænkta, og
nu, Bænkta, etc - en Bænkta
Bænkta og sig 700 Bænkta
Man er sig Bænkta til at Bænkta
alid, nu der er noget i Bænkta,
de Bænkta, nu sig Bænkta, i
Bænkta, Bænkta, Bænkta - Bænkta
Bænkta, Bænkta, Bænkta, Bænkta
alle Bænkta, Bænkta, sig Bænkta
Bænkta, sig Bænkta, sig Bænkta
nu, nu det er Bænkta, sig Bænkta
jo sig - og sig er Bænkta.
Det Bænkta alid, sig, at sig er
i Bænkta, af at Bænkta, sig Bænkta
(Bænkta Bænkta) - sig Bænkta sig Bænkta
Bænkta, sig Bænkta, sig Bænkta, sig Bænkta
at sig Bænkta sig Bænkta (Bænkta sig Bænkta
sig Bænkta) sig Bænkta sig Bænkta, sig Bænkta
sig Bænkta, sig Bænkta, sig Bænkta, sig Bænkta
sig Bænkta, sig Bænkta, sig Bænkta, sig Bænkta

BB0409

Langt smukkere det - Adreuen: Paul
Pauk Kirkegade 19⁴ - Stuerne er
skjone og hyggelige - og der er
fri Adgang fra Vinduerne - dekke er
et vundeligt Plus - og er vel at se mig
hans på de Sakans Guboeere. Deres
gider man selvsagt og godt skone
være over at lave alt ^{her} helt. Under
når man ved, at bliues her for
lyst. Og endelig - Tjener!

Tänk penge, som jeg hver Dag
fylder mig vel Takken om hende.
Hun skal være til at besøge
alt - høyt til jeg gøre Frihed
når jeg alligevel følger afred
ind til Bogen om Morgenen.

Uden: spille - Løse - skone!
Hvor skone ender jeg, når du skal
besøge os herovre! Vi skal gøre
højlyk kan du tro. Vi vil også
tage til Tind, der er så meget at
se - og til Dalakerbo hvor der
vært er pragtfuld - spær alle.

Og da nye til Åkerj - malle
har et meget smukt og godt hus
- og de gudlyk Børn - du skulde
skal set to små Lyshere - rødkindede
og bløde Villingspiger! de har så
løse og bløde og rene.

II

7 Denne Sammenhæng vil jeg
gerne fortælle dig mit sine store
Nemmelighed, hvis du vil love
mig at bevare den absolut -
Du er naturligvis den eneste,
hvorefter Ophævelsen er en Gædderind, der
erfarer det balsamt betydningfulde
og indlyse højbredte - som jeg
for Berken selv næppe kan
få af Lækker Glad - men som
forskellige Omstændigheder alligevel
opdrer mig til at tro på.

Endnu jeg røber det som du
selvfølgelig på ingen måde kan
- så vil jeg blot endnu en gang bede
dig bevare en indbyrdes Tænkning
overfor det, og i Fortrolighed med =
dele dig.

Altså: der er en ganske lille lille
Afsked - eller en ganske sødeligt lille lille
Lis, hvad det nu kan være, der ligger
og gør et Sked dybt inde i mig, den har
foreløbig besluttet at se Dagens Lys den
20de September; men så kommer sine

beslutninger er jo aldrig blevet at
skulle jeg, hvis jeg nu råder, at skal mine
lille fange naturhistorisk først kaldes og
indsendes mine Provenier tilskil den 31. Sept.
så giv mig den og jeg på sin brødt at
høde Fyldsel dag på samme dag.
Vi, vi har den høje det helt,
og jeg håber da, at det på det
gründigste er implaneret
Junge - smil ikke overberende
- sig ikke, at dette er en
Udødsdag, bevidnet
at skal nemlig vide, fange, at
når dette engagement er selv
- så forandrer alt sig, og det, man
har indse finder såre naturligt
og ikke videre udkastet i det
Bliver - Tilfældet mig på en
selv - det næst ganske skænder
by begrundeligt, noget man i Grund
keltig rigtig have tænkt og tænkeligt
af for sit eget velkommenhed.
at det bliver det helt alle tilstande,
fange, det, der skal ske, det er
en vittendelig Fyldsel, at man hver

enske dag på omkring af uder med
sit Egende - sin Fyld - en lille
Ingenbeskæftning i sit eget Fyldre.
Alle fange - Lad mig dog ikke blive
med med at snakke - men vent på
til den engang kan sin de skalle end
af den lærer på et lille barn, i skole
den se, hvor det er tænkeligt, og hvor
det kan gøre en såal lykkelig.

Alle fange, når den engang
næsten fyldt se er det sandguld,
at her bliver der med sin udkastet
Fyldsel den alle Fyldre -
og får sin fyldt en, for jeg er
rask som en Disk (med Fyldsel,
som jeg ikke velkommenhed fange)
har så at sig sig en Kvalitet -
og er dog, på "Bare Hånd".

Ja, det blir nok jeg ikke andet
en Dagsvæk - Fyldsel - Lad
mig se slukke med Fyldsel
Billets fra sin Dix